

EKONOMICKÁ INFORMÁCIA O TERITÓRIU

Indická republika

Všeobecné informácie o krajine

2019

I. ZÁKLADNÉ EKONOMICKÉ INFORMÁCIE

a) Základná charakteristika hospodárstva

India je v súčasnosti piatou najväčšou ekonomikou sveta z pohľadu nominálnej hodnoty HDP (2 716 mld. USD) a tretou najväčšou z pohľadu parity kúpnej sily. Na druhú stranu vzhľadom na veľkú populáciu má nízke HDP na obyvateľa. V roku 2018 HDP na obyvateľa bolo len 2 134 USD, čím sa India zaradila na 139 miesto.

India je zároveň najrýchlejšie rastúcou ekonomikou na svete. Od roku 1991 každoročne vykazuje rast HDP 6 – 7%. V 2015 roku predbehla najrýchlejšie rastúcu ekonomiku sveta - Čínu (Čína 6,9 %, India 7,5 %) a prvenstvo si aj naďalej udržuje.

Fiškálny rok	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020 (odhad)
Rast HDP	7,1%	6,7%	7,2%	6,8%

(Indický fiškálny rok začína 1. apríla a končí 31. marca nasledujúceho roka)

Demograficky je India druhý najväčší a zároveň najmladší (polovica obyvateľstva má menej ako 25 rokov) svetový spotrebiteľský trh s približne 300 miliónovou strednou vrstvou, ktorá bude v najbližšom období ekonomicky silnieť. India je zároveň krajina extrémnych rozdielov. Na jednej strane tu žije približne 73 miliónov obyvateľov pod úrovňou extrémnej chudoby (menej ako 1,9 USD na deň) a 270 miliónov obyvateľov na hranici chudoby, no na strane druhej je India v poradi tretou krajinou z pohľadu počtu miliárdarov (v roku 2018 ich v Indii bolo 131). Treba však vyzdvihnúť, že India urobila pokroky v boji proti chudobe, nakoľko ešte v roku 2011 v krajine žilo pod úrovňou biedy viac ako 306 miliónov obyvateľov.

Podľa **svetového rebríčku konkurencieschopnosti** sa India umiestnila na 58. mieste spomedzi 140 monitorovaných krajín. V predošlom reporte stála India na 40. mieste, čo znamená, že si oproti predošlému roku pohoršila až o osemnásť priečok.

V rebríčku Svetovej banky „**Ease of Doing Business**“ sa zase India umiestnila na 77. mieste spomedzi 190 hodnotených krajín, čo znamená oproti minulému roku skok o 23 miest.

Ratingová agentúra **Moody's** ohodnotila Indiu ratingom Baa2 so stabilným výhľadom a podobne aj **Standard&Poor's** udelila Indii rating BBB- so stabilným výhľadom.

Uvedené agentúry a organizácie vyčítajú Indii najmä nedostatky v prístupe k finančným zdrojom, korupciu, **prehnanú štátnu byrokráciu**, **vysoké daňové zaťaženie**, slabo rozvinutú infraštruktúru, reštriktívne pracovnoprávne prostredie, **vážne nedostatky v ochrane duševného vlastníctva** a najmä **protekcionské sklony**.

Naopak vyzdvihujú početné ekonomické reformy, osobitne prijatie **zákona o bankrote**, **reforma bankového sektora** (čistenie „toxických“ úverov), **liberalizácia úverovej politiky** pre podnikateľov (odstraňovanie výnimiek a obmedzení), **podpora priamych zahraničných investícií** (FDI) a zefektívnenie udeľovania povolení pre investorov.

Od mája 2017 v súvislosti so **zjednotenou daňou za tovary a služby** (Goods and Services Tax – GST) existujú v Indii 4 daňové pásma pre tovary a služby platné na celom území krajiny.

Najväčšou prekážkou ekonomického rozvoja krajiny je pomalá implementácia infraštruktúrnych projektov, čo súvisí so zadlžením bankového sektora a nepružným systémom poskytovania úverov na uskutočnenie veľkých investičných projektov. Preto vláda tlačí **na zvýšenie verejných výdavkov na infraštruktúrne projekty**, hlavne v tých prípadoch, ktoré sa nejavia ako atraktívne pre súkromný sektor. Prostredníctvom rozvoja infraštruktúry sleduje vláda predovšetkým rozvoj zaostalých regiónov.

Dôvera domácich aj zahraničných investorov v indickú ekonomiku sa prejavuje aj rekordným rastom na Bombajskej burze už štyri roky po sebe. Hlavný burzový index SENSEX narástol od mája 2014 z 24 716 bodov až na súčasných rekordných **38 969 bodov** (máj 2018).

Lokálna mena je Indická rupia, výmenný kurz:

Máj 2019: 1 EUR = 77,8 INR
1 USD = 69,5 INR

b) Hlavné odvetvia hospodárstva

Služby: Sú motorom rastu indickej ekonomiky s podielom 54%. V uplynulom roku India exportovala služby v celkovej hodnote 185,51 mld. USD. Sem smeruje najväčší objem zahraničných investícií. V uplynulom roku to bolo až 6,6 mld. USD.

Automobilový priemysel: je jedným z kľúčových odvetví indického priemyslu, ktorý produkuje až 7% indického HDP. India je 4. najväčším svetovým producentom vozidiel. Indický automobilový priemysel v uplynulom roku zaznamenal rast predaja o 9,5%. V roku 2018 boli v Indii vyrobené 4 milióny osobných vozidiel (berúc do úvahy, autá, motorky, trojkolky, mikrobusesy a autobusy) a celkovo bolo v Indii vyrobených až 29 miliónov vozidiel. Najväčšie spoločnosti pôsobiace v automobilovom priemysle v Indii sú: TATA Motors Group, Maruti-Suzuki, Mahindra, Toyota Motor Corp., Hero MotoCorp Ltd. a Bajaj Auto Ltd.

Oceliarsky priemysel: India bola v roku 2018 po Číne 2. najväčší producent ocele na svete s objemom až 106,5 mil. ton ocele. Jedná sa o medziročný nárast odvetvia o takmer 5,7%, ktorý bol hnaný predovšetkým 7% rastom domácej spotreby a dostupnosťou lacných zdrojov surovín (železnej rudy a uhlia). Indické oceliarne patria k najmodernejším na svete nakoľko za posledných osem rokov do nich bolo investovaných 11,18 mld. USD. Indická vláda sa zároveň usiluje o ďalší rozvoj oceliarskeho priemyslu krajiny prostredníctvom „National Steel Policy“ z roku 2017, podľa ktorej plánujú do roku 2030 navýšiť ročné kapacity produkcie ocele na 300 mil. ton.

Výroba cementu a výstavba infraštruktúry: India je po Číne druhým najväčším výrobcom cementu na svete s ročnou produkciou 502 mil. ton. Produkciu dominuje top 20 firiem, ktoré pokrývajú až 70% celkovej produkcie cementu v Indii. Trh s cementom by mal podľa očakávaní rásť ročným tempom 8,86% v rokoch 2014-2019. Najväčším motorom dopytu je výstavba bytov (67% produkcie), nasleduje infraštruktúra (13% produkcie), komerčné (11%

produkcie) a priemyselné stavebníctvo (9% produkcie). Zahraničné investície do odvetvia za posledných osem rokov dosiahli hodnotu 5,28 mld. USD.

Start-upy: India sa v uplynulom roku stala tretím najväčším centrom pre start-upy na svete. Ku koncu minulého roka bolo v Indii evidovaných celkovo 4 750 startupov.

Textilný priemysel: je vôbec najstarším tradičným odvetvím v Indii, ktoré v súčasnosti reprezentuje 7% celkového indického priemyslu. Podiel tohto odvetvia na celkovom indickom exporte síce klesá, avšak stále tvorí 15 % celkového exportu vo výške takmer 40 mld. USD. Textilný priemysel zamestnáva 45 mil. ľudí priamo a 60 mil. nepriamo. Od roku 2013 klesá aj výroba surovej bavlny. V produkcii bavlny si India už niekoľko rokov udržiava 2. miesto hneď za Čínou.

Spracovanie drahých kovov a drahokamov: proexportne orientované odvetvie, ktoré má 15% podiel na celkovom indickom vývoze a tvorí 7% HDP krajiny. V uplynulom roku India vyviezla drahé kovy a šperky v hodnote takmer 30 mld. USD a drahokamy v celkovej hodnote 22 mld. USD. Toto odvetvie zamestnáva v Indii takmer 7 miliónov ľudí. Indické firmy, ktoré sa venujú spracovaniu šperkov, sú zapojené do medzinárodného spracovateľského reťazca, expandujú a upevňujú si svoju pozíciu. V súčasnosti už indické rodinné firmy ovládajú centrum medzinárodného obchodu s briliantmi v Antverpách.

Elektrotechnický priemysel a informačné technológie: odvetvie prispieva najviac k nárastu v kategórii exportu služieb (Business Proces Outsourcing - BPO) a podieľa sa 30 % na celkovom objeme vývozu štátu. India sa aj vďaka pomerne rozšírenému používaniu anglického jazyka stala najvyužívanejšou krajinou v oblasti outsourcingu služieb na svete. Hlavným prínosom tohto odvetvia pre indické hospodárstvo je vytváranie nových pracovných miest.

Farmaceutický priemysel: India je považovaná za jedného z najdôležitejších svetových výrobcov liekov. India pokrýva až 50% celkovej svetovej spotreby vakcín a je zároveň najväčším výrobcom generík na svete (20% svetovej produkcie). Až 40% všetkých generík používaných v USA majú pôvod z Indie a až 25% všetkých liekov v UK sú z Indie. Minuloročný export farmaceutického priemyslu Indie dosiahol hodnotu 17,3 mld. USD. Je to jedno z najmodernejších indických odvetví a má veľký vedecký a výskumný potenciál.

Poľnohospodárstvo je dominantným sektorom indického hospodárstva, ktoré v minulom roku vyprodukovalo obrat až 271 mld. USD. Podiel poľnohospodárstva na tvorbe HDP je vo výške 13,7 % a v súčasnosti zamestnáva až 58% indického obyvateľstva. India je v súčasnosti potravinovo sebestačná, aj keď hektárová výnosnosť je v porovnaní s medzinárodnými štandardmi veľmi nízka. V uplynulom roku indická poľnohospodárska výroba zaznamenala rekordnú úrodu obilnín (takmer 285 mil. ton), produkciu mlieka v objeme 165,5 mil. ton a tento rok bude mať podľa odhadov aj rekordnú produkciu cukru v objeme približne 33 mil. ton (v tejto súvislosti India spúšťa masovú výrobu etanolu ako alternatívneho paliva pre vozidlá).

India je najväčším producentom mlieka, juty a strukovín na svete a na druhom mieste v počte chovu hovädzieho dobytku. Je druhým najväčším producentom ryže, obilia, cukrovej trstiny, bavlny ako aj ovocia a zeleniny. Ryža zohráva kľúčové postavenie. Ročná produkcia napriek tomu posledné roky stagnuje na hodnote cca 95 mil. ton. India je najväčší svetový producent a zároveň aj spotrebiteľ čaju. Pestuje sa tu 27% z celkového množstva čaju na svete a predstavuje 13% svetového obchodu s čajom, pričom štvrtina sa exportuje (v roku 2018 to

bolo 24 mil. ton). Káva sa podieľa na svetovom obchode vo výške 4%. Ide o špeciálne druhy silnej kávy (najmä robusty), ktorá má dobré postavenie na medzinárodných trhoch. India je tretí najväčší producent a štvrtý najväčší spotrebiteľ kaučuku na svete.

Energetika: Indický energetický sektor má kapacitu produkcie elektrickej energie až 356 GW. Z toho až 41,48% spotrebováva priemysel, 18,08% poľnohospodárska výroba a len 5,51% spotrebovávajú domácnosti. Straty pri prenose elektriny sú v Indii až 21,42%. Z toho dôvodu tiež indická vláda stále investuje do budovania a modernizácie prenosovej sústavy. V súčasnosti je až 56% všetkej elektriny vyrobenej v tepelných elektrárnach na spaľovanie uhlia, 29% je vyrobených v tepelných elektrárnach na spaľovanie ropy a zemného plynu, 4% pripadajú na vodné elektrárne, 3% na obnoviteľné zdroje energie a len 1% na atómové elektrárne.

Indická vláda sa v rámci svojho energetického plánu do roku 2030 usiluje o postupný prechod na „zelené zdroje energie“. Ich cieľom je vybudovať v krajine kapacity z obnoviteľných zdrojov energie až 175GW do roku 2022.

c) Členstvo v medzinárodných organizáciách a účasť v integračných procesoch

India je členom OSN, WTO, MMF, G20, Združenia krajín južnej Ázie pre regionálnu spoluprácu (SAARC), Svetovej banky (WB), Ázijskej rozvojovej banky (ADB), Indian Ocean Rim Association for Regional Cooperation, Colombo Plan, je zakladajúcim členom zoskupenia SAPTA, voči ASEAN-u získala v roku 1995 štatút „full dialogue partner.“ India aktívne pôsobí aj v rámci spoločenstva BRICS (Čína, JAR, Rusko, Brazília, India). V roku 2017 India získala plné členstvo v Šanghajskej organizácii spolupráce (Shanghai Cooperation Organisation).

India je zároveň iniciátorom založenia „International Solar Alliance“ – ISA, organizácie, ktorá sa v súčasnosti ešte len formuje ale má potenciál spojiť krajiny v tzv. „slnéčnom pásme“ medzi obrátnikmi. Cieľom organizácie je spoločne rozvíjať a presadzovať solárnu energetiku. EÚ plánuje dohodnúť s ISA status pozorovateľa.

India má uzatvorené **dohody o voľnom obchode** so štátmi SAARC (SAPTA, SAFTA-neratifikovaná), ASEAN (AIFTA), Južnou Kóreou (CEPA), Japonskom (CEPA), Thajskom (nad rámec AIFTA), Malajziou (CEPA, nad rámec AIFTA), Srí Lankou (FTA, mimo SAFTA), Singapurom (CECA), Nepálom (bilaterálna obchodná dohoda mimo SAFTA), Čile (PTA). Rokuje o Zmluve o voľnom obchode (FTA) s EÚ, Austráliou, Kanadou a ďalšími štátmi. India tiež rokuje o rámcovej Zmluve s krajinami skupiny BIMSTEC v oblasti južnej Ázie, ďalej s krajinami GCC a skupiny MERCOSUR. Záujem o podpísanie FTA s Indiou prejavila aj Čína, Rusko a Švajčiarsko.

II. PODPORA OBCHODU A PODNIKANIA

a) Podnikateľské prostredie a legislatíva

Ekonomická politika vlády, sa zameriava na podporu sebestačnosti indických firiem ako aj podporu ich spolupráce so zahraničným investičným kapitálom. Tomuto cieľu sa podriaďujú

iniciatívy vlády zamerané na rôzne oblasti ekonomiky - [Make in India](#), [Digital India](#), [Skill India](#), [Startup India](#).

Cieľom uvedených iniciatív je prilákanie PZI aby sa tak zvyšovala zamestnanosť v krajine a zároveň aby sa vyrovnávalo obchodné saldo. V roku 2016 došlo k otvoreniu v podstate všetkých oblastí ekonomiky pre vstup zahraničného kapitálu. Tento krok súvisí predovšetkým s protekcionistickými tendenciami krajiny ohľadom importu zahraničného tovaru. India v nadväznosti na politiku „Make in India“ uvažuje mnohé tarifné a netarifné obchodné bariéry s cieľom ochrany vlastných producentov a podnikateľov. Väčšina týchto opatrení sú v rozpore s pravidlami WTO a z tohto dôvodu je v súčasnosti (máj 2019) na pôde WTO proti Indii vedených 30 sporov. India je po USA, EÚ a Číne štvrtou najproblematickejšou krajinou z pohľadu vznesených sporov.

Zahraničný obchod a podnikateľské prostredie zastrešuje na centrálnej úrovni Ministerstvo pre priemysel a obchod Indie ([Ministry for Commerce and Industry](#)).

Vláda postupne digitalizuje a centralizuje informačný systém pre domácich aj zahraničných podnikateľov, najviac je to viditeľné na internetových portáloch samotnej centrálnej vlády ([india.gov.in](#)) ako aj webových portáloch jednotlivých štátov alebo portálu centrálnej vlády zameraného priamo na zahraničných investorov ([Invest India](#)).

Rozsiahle reformy sa zamerali na daňový systém, pozemkový zákon, rozvoj dopravnej a energetickej infraštruktúry, budovanie špeciálnych ekonomických zón a inteligentných miest ([Smart Cities Mission](#)). Schéma SCM sleduje trend rapídnej urbanizácie (do roku 2030 má až 40 % obyvateľstva žiť v mestách) pričom realizuje viac ako 100 pilotných infraštruktúrnych projektov miest na princípoch udržateľného rozvoja.

b) Verejné obstarávanie

V Indii je všetka legislatíva, predpisy a postupy centralizovaná do jedného webového sídla: **Centrálny portál verejného obstarávania** ([Central Public Procurement Portal](#)). Tu môže podnikateľ získať všetky informácie o prebiehajúcich tendroch na území celej Indie a taktiež sa cez portál môže do tendra prihlásiť a zúčastniť sa tendrového konania.

c) Zmluvná základňa

Slovenská republika má s Indiou vybudovanú pomerne rozsiahlu zmluvnú základňu – 21 bilaterálnych zmlúv. Strany pracujú na revízii zmluvnej základne (*12 zmlúv uzatvorených medzi Indiou a bývalým Československom*) iniciované SR (11/2015). Najvýznamnejším bilaterálnymi právnymi dokumentmi dohodnutými po roku 1993 sú dohoda o ekonomickej spolupráci (2004) a zmluva o podpore a vzájomnej ochrane investícií (2006, táto však bola vypovedaná jednostranne indickou vládou v roku 2016 v rámci celoplošnej indickej iniciatívy voči bilaterálnym partnerom v EÚ a aj iných krajinách.

Aktuálne dokumenty zahŕňajú Memorandum o porozumení medzi Ministerstvom hospodárstva SR a Ministerstvom obchodu a priemyslu Indie, MoU medzi Úradom pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR a Bureau of Indian Standards (7/2015), MoU o spolupráci MDVRR SR s Ministerstvom železníc Indie zamerané na rozvoj technologickej spolupráce (8/2015). MDVRR SR v marci 2016 súhlasilo s návrhom indickej strany na doplnenie bilaterálnej dohody o leteckých dopravných službách (z r. 1996) v oblasti liberalizácie prístupu na trh o 4 klauzuly v zmysle horizontálnej dohody EÚ - India (2008).

Indická strana v nadväznosti na iniciatívu SR v roku 2015 potvrdila platnosť bilaterálnej dohody o zamedzení dvojitého zdanenia (z r. 1987) so spätnou platnosťou, čo prispelo k nárastu vývozu SR.

III. INVESTÍCIE, ENERGETIKA, VEDA A VÝSKUM

a) Priame zahraničné investície

Najväčším investorom v Indii sú členské štáty EÚ, ktoré kumulatívne investovali v Indii 81,5 mld. USD, pričom v uplynulom roku to bolo 6,8 mld. USD. Aktuálne je v Indii evidovaných takmer 6 000 spoločností, ktoré majú väzby na PZI z krajín EÚ. Spomedzi EÚ je najväčším investorom Holandsko, UK, Nemecko a Francúzsko.

V rámci reformy na podporu vstupu **priamych zahraničných investícií (PZI)** vláda pre zahraničných investorov liberalizovala sektory železničnej infraštruktúry a zdravotných prístrojov (do výšky 100%), ako aj ďalšie sektory vrátane leteckého priemyslu (100%), stavebníctva (49%), bankovníctva (74%), obranného priemyslu (49 % bez schvaľovacieho konania a >49 % FDI so súhlasom FIPB), TV a vysielanie (100 %). V roku 2016 vláda oznámila 100 % liberalizáciu vo väčšine segmentov obranného priemyslu, civilného letectva a farmaceutického priemyslu.

PZI v uplynulom roku dosiahli 33,5 mld. USD. Za posledné roky India zaznamenáva zvýšený prílev PZI, čo je paradoxne opäť dôsledkom protekcionistickej politiky. Jedným z aspektov „Make in India“ sú neprimerané colné sadzby, ktoré robia väčšinu importovaných tovarov konkurencie neschopnými, preto vo veľa prípadoch je výhodnejšie založiť si firmu v Indii a tu vyrábať pre miestny trh. **Positívny vývoj PZI** sa odhaduje aj v ďalšom období (*Zdroj: [DIPP](#), Ministerstvo obchodu a priemyslu IN*). Investície smerujú hlavne do služieb, telekomunikácii, obchodu, automobilového priemyslu, IT a farmaceutického priemyslu.

b) Energetická politika krajiny

Indická vláda považuje energetickú bezpečnosť a sebestačnosť za hlavnú strategickú prioritu. Má ambíciu stať sa lídrom v oblasti výroby energie z obnoviteľných zdrojov a globálnym lídrom v znižovaní emisií z výroby energie tradičnými spôsobmi. Najväčšie investície smerujú do budovania energetickej infraštruktúry (elektrifikácia vidieka), solárnej a jadrovej energetiky.

Vláda má taktiež ambíciu dostať sa medzi lídrov v elektrifikácii dopravy, vrátane automobilov a motocyklov. Do roku 2020 predpokladajú, že na Indických cestách bude operovať 7 mil. elektromobilov a do roku 2030 predpokladajú, že elektromobily budú reprezentovať až 30% indickej premávky. Vo februári 2019 preto indická vláda vyhradila 1,4 mld. USD ako schému podpory na nákup elektromobilov.

Ústrednými orgánmi pre oblasť energetiky sú ministerstvo energetiky ([Ministry of Power](#)), ministerstvo pre obnoviteľnú energiu ([Ministry of New and Renewable Energy](#)) a Úrad pre atómovú energiu ([Department of Atomic Energy](#)).

c) Veda, výskum a vývoj, inovácie

India je 3. najprítlačlivejšou krajinou pre investície do technologických a inovatívnych projektov. Patrí do prvej desiatky krajín v počte vedeckých publikácií a do top 5 najvyspelejších krajín vo výskume vesmíru. Najväčšie investície do výskumu (vrátane vládnych investícií) smerujú do **poľnohospodárstva, zdravotníctva, výskumu vesmíru a jadrovej energetiky**. (Podrobnejšie informácie k vede, výskumu a inováciám, ako aj k ekonomickým súvislostiam nájdete na stránkach vedomostného trustu *India Brand Equity Formation* - [IBEF](#) (garantami sú indická vláda cez ministerstvo obchodu a priemyslu).

Spolupráca Indie a SR v oblasti **vedy a výskumu** sa opiera o dohodu podpísanú v r. 1996 medzi SAV a Indickou akadémiou vied ([IASc](#)) v rámci ktorej prebiehajú výmeny vedeckých a výskumných pracovníkov. SAV Košice (Ústav experimentálnej fyziky) v rámci multilaterálnej oblasti tiež spolupracuje s indickými partnermi na experimentoch CERN. Od r. 2009 existuje spoločný výbor pre vedu a techniku.

IV. ZAHRANIČNÝ OBCHOD KRAJINY

a) Dovozný a vývozný režim, obchodná prax

Riadenie zahraničného obchodu a podmienky obchodovania s Indiou sa riadia dokumentom Zahranično-obchodná politika Indie (Foreign Trade Policy), ktorá sa vydáva na obdobie piatich rokov. Spolu s týmto dokumentom je vydávaná aj tzv. Príručka postupov (Handbook of Procedures), ktorá je sprevádzajúcim dokumentom. Garantom je Ministerstvo obchodu a priemyslu Indie.

Proexportné programy patria do pôsobnosti [Export-Import Bank of India](#) /Exim Bank/. Na samotných obchodných operáciách môžu participovať aj ostatné bankové a finančné inštitúcie. Medzi najvýznamnejšie z nich patria:

Reserve Bank of India ([RBI](#)) - centrálna banka, dohliada na stabilitu meny a kontroluje komerčné banky

State Bank of India ([SBI](#)) – najväčšia štátom vlastnená obchodná banka. Na indickom trhu pôsobia desiatky komerčných bánk a všetky sú dostupné online.

Pre podnikateľov z EÚ je dobrou správou otvorenie regionálnej pobočky Európskej investičnej banky ([EIB](#)) pre Južnú Áziu v Dillí (v máji 2017). Príchod EIB do Indie je výsledkom intenzívnej snahy [Delegatúry EÚ](#) posilniť investičné možnosti európskych podnikateľov. Projekty financované EIB sa zameriavajú na všetky riešenia, ktoré znížia emisie oxidov do ovzdušia (tzn. aj riešenia v hromadnej doprave – metro, elektrifikované vlaky) ako aj projekty na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov (napr. solárne elektrárne a všetky „zelené technológie“). Pre Indiu má EIB vyčlenený ročný rozpočet vyše 1 mld. €. Potenciálny investor môže byť **aj menšia firma** zapojená ako subdodávateľ do väčšieho projektu.

b) Základná štatistika zahraničného obchodu

India v roku 2018 exportovala tovar v celkovej hodnote 296,78 mld. USD čo predstavuje oproti predošlému roku pokles o 2,27%. V rovnakom období India importovala tovar

v celkovej hodnote 469,63 mld. USD čo predstavuje oproti predošlému roku nárast o 0,87%. India dlhodobo zápasí s negatívnym obchodným deficitom. V roku 2018 India dosiahla negatívne obchodné saldo vo výške až 172,85 mld. USD, čo znamená oproti minulému roku nárast o takmer 6,25%. V nasledovných rokoch sa predpokladá sa ešte väčší nárast indického obchodného deficitu z dôvodu rastu ceny ropy na svetových trhoch a komplikovanej situácii na medzinárodných trhoch.

c) Tovarová štruktúra zahraničného obchodu v členení vývoz/dovoz

5 hlavných exportných komodít a ich podiel: drahé kamene, perly, kovy a mince (14%), minerálne palivá, oleje, chemické produkty (12%), strojárenské výrobky, jadrové zariadenia a ohrievacie telesá (5,9%), automobily (5,7%), farmaceutiká (4,5%). **5 hlavných importných komodít:** drahé kamene, perly, kovy a mince (25%), minerálne palivá, oleje, chemické produkty (13%), elektronické zariadenia (10%), minerálne palivá, oleje, chemické produkty (11%), jadrové zariadenia a ohrievacie telesá (9,1%).

d) Teritoriálna štruktúra zahraničného obchodu za rok 2018

Najväčší importéri z Indie sú: EÚ (53,59 mld. € - 17,66% z celkového indického exportu), USA (47,87 mld. € - 16%), SAE (28,14 mld. € - 9,14%), Hong Kong, (14,69 mld. € - 4,84%) Čína (13,33 mld. € - 4,39%), Singapur (10,2 mld. € - 3,36%), Vietnam (7,81 mld. € - 2,57%), Malajzia (5,7 mld. € - 1,88%), Saudská Arábia (5,41 mld. € - 1,78%) Japonsko (4,46 mld. € - 1,47%).

Najväčší podiel na indickom exporte mali v uplynulom roku nasledovné firmy: Reliance Industries, Tata motors, Indian Oil, Coal India, ITC, Bharat Heavy Electricals, Hindalco Industries, Tata Steel, Bharat Petroleum, Hindustan Petroleum, Sun Pharma Industries, Steel Authority of India, Bajaj Auto, Hero Motocorp, Grasim Industries a JSW Steel.

Najväčší exportéri do Indie boli v uplynulom roku: Čína (76,38 mld. € - 16,41% z celkového indického importu), EÚ (47,87 mld. € - 10,28%), USA (26,61 mld. € - 5,72%), Saudská Arábia (22,06 mld. € - 4,74%), SAE (21,73 mld. € - 4,67%), Švajčiarsko (18,92 mld. € - 4,06%), Irak (17,61 mld. € - 3,78%), Indonézia (16,43 mld. € - 3,53%), Južná Kórea (16,36 mld. € - 3,51%) a Austrália (13,99 mld. € - 3%).

Za najväčších obchodných partnerov Indie sa z pohľadu objemu vzájomného obchodu považujú EÚ (101,46 mld. €), Čína (89,71 mld. €), USA (74,48 mld. €), SAE (49,88 mld. €) a Saudská Arábia (27,48 mld. €).

e) Vývoj zahraničného obchodu so SR za posledných päť rokov (vývoz/dovoz)

Spomedzi EU28 sa SR vo vzájomnom obchode s Indiou umiestnila až na **21. mieste** s celkovým obratom (podľa metodiky EuroStat) 210,08 mil. €. Vo vzájomnom obchode so službami sa SR dokonca umiestnila až na predposlednom **27. mieste** s hodnotou obratu (podľa metodiky EuroStat) 17,4 mil. €.

Z celkového objemu slovenského importu reprezentuje **tovar z Indie 0,4%**. Zároveň slovenský **tovar exportovaný do Indie predstavuje 0,1%** podiel z celkového slovenského exportu.

	2015	2016	2017	2018	1Q 2019
Vývoz	53,7	50,4	50,0	72,7	44,23
Dovoz	268,4	262,9	283,2	272,1	116,32
Obrat	322,1	313,3	333,2	344,8	160,55
Saldo	-214,7	-212,5	-233,2	-199,4	-72,09

Obchodná výmena medzi SR a Indiou (v mil. EUR, zdroj: ŠÚ SR)

Slovenská Republika vo vzájomnom obchode s Indiou **dlhodobo zaznamenáva negatívne obchodné saldo**. Hoci slovenský export do Indie v uplynulom roku zaznamenal nárast o 45,5%, v reálnych číslach to však predstavuje nárast **len o 22,7 mil. €**.

Z pohľadu komoditnej štruktúry mal **najväčší podiel na Slovenskom exporte** do Indie strojársky, oceľiarsky a elektrotechnický priemysel. Naopak **najväčší podiel na Slovenskom importe** z Indie mal v minulom roku textilný, strojársky a farmaceutický priemysel.

V. MARKETINGOVÁ STRATÉGIA

a) Obchodné zvyklosti v teritóriu, praktické informácie a dôležité informačné zdroje

V nadväznosti na závery 10. zasadnutia zmiešanej komisie pre hospodársku spoluprácu medzi SR a Indiou boli navyše definované ako potenciálne oblasti spolupráce: **výskum a vývoj, obranný priemysel, poľnohospodárska technika, vodný manažment, cestovný ruch, ťažký strojársky priemysel, chemický a petrochemický priemysel**. Ďalej spolupráca v oblasti transferu technológií a v oblasti MSP.

Taktiež sa odporúča zväziť podpora investícií **do oblastí s vysokou pridanou hodnotou, výroba energie z obnoviteľných zdrojov** (najmä solárna energetika), **vodný manažment** (predovšetkým čistiare odpadovej a úžitkovej vody), biotechnológie, projekty v oblasti **elektromobility a alternatívnych palív**.

Indickí obchodní partneri sú veľmi priateľskí a srdeční, avšak často mávajú problémy s disciplínou. Zvyknú sa odvolávať na rodinné väzby a známych na najvyšších miestach. Ich prísluby treba brať samozrejme s rezervou a prvé kontakty je odporúčať nechať **preveriť prostredníctvom [Zastupiteľského úradu SR v Dillí](#)**.

Vzhľadom na teritoriálne, demografické, politické a ekonomické podmienky v krajine je pre slovenských podnikateľov pomerne náročné presadiť sa na Indickom trhu. Mnohí preto v Indii preferujú formu založenia „joint venture“ v rámci ktorého vystupujú ako **spoluinvestori, resp. dodávatelia technológií**. V súčasnosti evidujeme viacero podobných úspešných projektov.

Taktiež odporúčame biznis plán konzultovať s [Eximbankou SR](#), ktorá je špecializovanou štátnou inštitúciou na posudzovanie investičného rizika so znalosťou bankových partnerov na indickom trhu.

Zároveň dávame do pozornosti možnosť využitia kancelárskych priestorov a ubytovania v Bangalúre pre podnikateľov a zástupcov firiem, ktoré ponúka honorárny konzul SR (kontakt: slovakia@confident-group.com).

Podmienky udeľovania vstupných víz do Indie určuje veľvyslanectvo Indickej republiky v Bratislave. Všetky informácie sa nachádzajú na [webovej stránke veľvyslanectva](#).

Dôležité informačné zdroje a kontakty:

Ministerstvo financií Indickej republiky - [MF GOI](#)

Ministerstvo obchodu a priemyslu Indickej republiky - [MC&I GOI](#)

India Brand Equity Foundation ([IBEF](#)): Portál založený Ministerstvom obchodu a priemyslu Indie s prehľadnými informáciami o indickej ekonomike a podnikateľskom prostredí. Portál je zameraný taktiež na propagáciu iniciatívy Make in India s odkazmi na relevantné inštitúcie.

[Invest India](#): Portál určený ako prvý kontaktný bod pre zahraničných investorov. Poskytuje komplexné poradenstvo a spracovanie dokumentácie. Zriaďovateľom je Ministerstvo obchodu a priemyslu Indickej republiky.

EBG Federation ([EBG](#)): Združenie európskych firiem pôsobiacich v Indii. EBG pôsobí pod patronátom Delegatúry EÚ v Dillí. Centrálna vláda pravidelne pozýva členov EBG na pripomienkovanie zákonov s dosahom na podnikateľské prostredie.

[FICCI](#) – Federácia Indických Obchodných a Priemyselných komôr je štátna organizácia, ktorá zastrešuje obchodné a priemyselné komory zo všetkých štátov Indie. Má viac ako 250 000 členov.

[CII](#) – Konfederácia Indického Priemyslu je štátna organizácia, ktorá združuje najväčšie priemyselné firmy v krajine.

[PHD Chamber](#) – Ide o tretiu najväčšiu obchodno-priemyselnú komoru v Indii. Nejde však o štátnu organizáciu ale jej vedenie je volené predstaviteľmi členov (firiem).

[AssoCham](#) – Nezisková organizácia združujúca viac ako 400 obchodných komôr má viac ako 450 000 členov.

31. mája 2019